

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

P e d a g o g i c k á f a k u l t a

DETERMINANTY OVLIVŇUJÍCÍ JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Autoreferát k disertační práci

RNDr. Jana Jílková

2011

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Determinanty ovlivňující jazykové vzdělávání

Titul, jméno, příjmení doktorandky: RNDr. Jana Jílková

Jméno školitele: doc. PhDr. Jiří Prokop, PhD.

Studijní obor: Pedagogika

Název disertační práce v anglickém jazyce: Determinants of Foreign Language Learning

OBSAH AUTOREFERÁTU

Abstrakt / Abstract	4
Téma a cíle disertační práce	5
Metodologické nástroje a postupy.....	8
Výsledky výzkumu.....	10
Přílohy	
Obsah disertační práce	13
Literatura.....	17
Odborné CV	27

Abstrakt

Cílem této disertační práce je analyzovat vybrané faktory ovlivňující proces osvojování si cizího jazyka žákem ve školním i mimoškolním prostředí a porovnání tří strategií při hodnocení jazykových znalostí a dovedností.

Výzkumné šetření je realizováno smíšeným kvalitativním a kvantitativním výzkumem. Data byla získána z dokumentů, dotazníků a částečně řízených rozhovorů. Respondenty byli kandidáti státních jazykových zkoušek a žáci středních škol, skládající novou státní maturitní zkoušku.

Výsledky ukazují statisticky významné vztahy mezi formálním hodnocením učitelem, výsledkem standardizovaných zkoušek a sebehodnocením žáků a dalšími faktory, jako věk zahájení studia cizího jazyka, používané učební materiály a zda cizí jazyk vyučoval český učitel nebo rodilý mluvčí. Tato zjištění mohou poskytnout zpětnou vazbu, kterou mohou ke strategickým změnám při dosahování cílů v jazykovém vzdělávání využít žáci, učitelé a zkoušející.

Klíčová slova: cizí jazyk, sumativní hodnocení, formativní hodnocení, sebehodnocení, jazykové znalosti a dovednosti

Abstract

The purpose of this doctoral thesis is to analyse chosen factors involved in foreign language acquisition, compare three types of assessment strategies of foreign language knowledge and skills to look for correlations between students' outcomes, their school and out-of-school background and time factors.

In this mixed research study the data collected from documents, questionnaires and semi-structured interviews were analysed. State language examination candidates and upper-secondary students who were to take the new state school-leaving examination are involved in the study.

The results show statistically significant relationship between the formal assessment by the teachers, through standardised examinations and by self-evaluation and factors as age when the learners started the foreign language learning, learning materials used and teachers' background. These findings may be used to provide feedback for strategic changes in study achievements to students, teachers and examiners.

Key words: foreign language, summative evaluation, formative assessment, self-evaluation, language knowledge and skills

Téma a cíle disertační práce

Jazykové vzdělávání je součástí základního vzdělávání a je významnou složkou současného života každého jedince. Každý se s ním setkává buď jako vzdělávaná osoba či jako vzdělavatel a každý v souvislosti s ním sleduje nejrůznější cíle, obsahy i prostředky, které k osvojení si daného cizího jazyka vedou. Zvládnutí cizího jazyka na určité úrovni představuje důležitou formu schopnosti jedince **komunikovat** v dnešním rychle se měnícím světě a ve společnosti a je předpokladem úspěšné mobility a pracovního uplatnění. Cílem osvojování si jednoho či více cizích jazyků by mělo být jejich praktické využití v životě.

K osvojení si cizího jazyka přispívá řada faktorů, které často spolupůsobí společně, a tyto faktory mohou různou měrou **proces osvojování si cizího jazyka** ovlivňovat (např. učitel ve škole, učební materiály, rodinné zázemí, výjezd do zahraničí, setkání či setkávání se s osobou mluvící daným cizím jazykem). Některé z těchto faktorů mohou zároveň být motivací k širšímu či častějšímu využití cizího jazyka. V této disertační práci se pokoušíme vysledovat, zda některé z nich lze zobecnit. Sledovány jsou vztahy, vzájemné souvislosti a vazby mezi hodnocením jazykových dovedností samotným žákem a jejich formálním hodnocením učitelem nebo jiným hodnotitelem.

Jazykové znalosti a dovednosti žáka jsou ověřovány například při zkoušení, testy či standardizovaným hodnocením (příkladem je například standardizovaná zkouška maturitní nebo jazyková státní či mezinárodní) se snahou o co největší objektivitu. Tato je limitována použitými metodami, aktuálními požadavky společnosti, současným stavem vědění a úrovní technických prostředků, které jsou pro ověřování jazykových znalostí a dovedností v dané chvíli k dispozici.

Předkládaná disertační práce, má zejména výzkumný charakter. Nejprve objasňuji svou motivaci k danému tématu a k řešení zvoleného výzkumného problému. Dále uvádím **teoretický kontext**, základní historické souvislosti v národním a mezinárodním kontextu a přehled vývoje jazykového vzdělávání v České republice po roce 1989. Věnuji se požadavkům kladeným na vzdělávání pedagogů, programům a metodám výuky cizích jazyků a vybraným aspektům determinujícím proces osvojování si cizího jazyka a jeho hodnocení a sebehodnocení. Teoretická část obsahuje poznatky nezbytné k pochopení problematiky.

Ve **výzkumné části** jsou kromě dat získaných od respondentů vyhodnocovány také významné dokumenty, které ovlivnily jazykové vzdělávání v dané době. K ucelení pohledu mají přispět realizovaná výzkumná šetření u žáků skládajících standardizované jazykové zkoušky. Těmito šetřeními byly zjišťovány determinanty, které se podílejí nebo mají vliv na úspěšné zvládnutí jazykových znalostí a dovedností žáky, kteří se učí cizí jazyk a jejich prokazování při formálním, resp. Standardizovaném hodnocení a sebehodnocení. Bylo sledováno, jak respondenti hodnotí sami sebe v porovnání s formálním hodnocením učitele známkou na vysvědčení a hodnocením u standardizované jazykové zkoušky. **První výzkumné šetření** bylo připraveno na počátku nového tisíciletí a **bylo zaměřeno na kandidáty státních jazykových zkoušek; v rámci druhého a třetího** byli respondenty **žáci středních škol skládající novou státní maturitní zkoušku**.

Kromě výše uvedených cílů tato disertační práce shrnuje **poznatky o vývoji cizojazyčného vzdělávání**, včetně významných dokumentů, které dosud v českém pedagogickém prostředí nebyly příliš popsány. Významné jsou zejména dokumenty z období, kdy nebyly běžně dostupné v elektronické podobě, a často byly k dispozici pouze jen jako nespojitě a útržkovitě informace.

V době plánování této studie v roce 2001 byl do českého jazyka přeložen Evropský referenční rámec, který si teprve začínal hledat svou cestu mezi pedagogy i žáky. **Standardy a standardizace výstupů jazykového vzdělávání**, zkoušek, apod. se staly významnými pojmy a začaly být intenzivně studovány a rozvíjeny až v poslední době. Stejně tak se vyvíjely požadavky na stanovování jazykových kvalifikačních požadavků (předpokladů) a prokazování jazykové kvalifikace. První sběr dat se tedy uskutečnil před téměř 10 lety. Od té doby se rozvinuly a vyvinuly nové metody, a také přístupy ke zkoumání, technické možnosti i pojetí, zpracování a prezentace výzkumu. Tam, kde to bylo možné, byly přizpůsobeny dnešnímu stavu (např. studie byla doplněna o orientační vzorek žáků skládajících novou státní maturitní zkoušku), ovšem z důvodu kontinuity tato disertační práce vychází z původních dotazníkových dat a záměrů práce. V textu byly také ponechány některé autentické pasáže, které dokumentují reálnou dostupnost informací v daném čase. V porovnání s dneškem byla dostupnost dokumentů, přehledů a jejich zpracování podstatně omezenější. Pokud by sběr dat byl prováděn dnes, odrážel by současné trendy a stupeň poznání. Předkládané výsledky jsou proto velice cenné, **nebot' přispívají k poznání historického vývoje jazykového vzdělávání** a odrážejí reálný stav v minulosti. Díky tomu umožní následným

studiím porovnání se současným stavem a zkoumání důsledků zaváděných změn, včetně odrazu zvýšení povědomí o způsobu vlastního studia, sebehodnocení a zavádění standardů.

Hlavním očekávaným přínosem práce je **získání přehledu determinantů ovlivňujících osvojování si cizího jazyka, nabývání a prokazování jazykových znalostí a dovedností**. Znalosti těchto činitelů lze využít obecně - při podpoře žáků učících se cizí jazyk, i specificky - například při přípravě žáků k jazykovým zkouškám a pro praxi. Pokud lze předpokládat, že zvýšení povědomí o vlastní úrovni jazykových znalostí a dovedností a schopnost je možné správně vztáhnout k obecně přijímaným jazykově-komunikačním požadavkům, povede toto k objektivnějšímu sebehodnocení a k přiměřenější konfrontaci sebe sama s požadavky okolního světa.

Metodologické nástroje a postupy

Výzkumné šetření je realizováno smíšeným kvalitativním a kvantitativním výzkumem. Data byla získána z dokumentů, dotazníků a částečně řízených rozhovorů. Respondenty byli kandidáti státních jazykových zkoušek a žáci středních škol skládající novou státní maturitní zkoušku.

V této práci byly na základě **hypotéz** sledovány následující aspekty:

- 1) Čím dříve se žák začne učit cizí jazyk, tím lepšího formálního hodnocení dosáhne.
- 2) Čím dříve se žák začne učit cizí jazyk, tím přesnější je jeho sebehodnocení.
- 3) Čím vyšší je vlastní sebehodnocení žáků, tím lepší je jejich formální hodnocení.
- 4) Formální hodnocení známkou není závislé na pohlaví.
- 5) Žáci, kteří uvádí jako větší přínos a pomoc s učením se cizího jazyka materiály s podporou mateřského jazyka (češtiny – tj. s českými texty), dosahují horších výsledků než žáci, kteří uvedli cizojazyčné materiály (tj. anglické – s anglickými texty).
- 6) Čím vyšší je frekvence využívání materiálů podporujících učení se cizímu jazyku, tím lepších formálních výsledků žáci dosahují.
- 7) Žák, který uvedl, že mu více pomohl při osvojování si cizího jazyka rodilý mluvčí, je formálně hodnocen lepší známkou, než žák, který uvedl, že mu více pomohl český učitel.
- 8) Čím více žáci vnímají předmět subjektivně jako obtížnější, tím horší je jejich formální hodnocení.
- 9) Čím více žáci vnímají předmět subjektivně jako důležitější, tím lepší je jejich formální hodnocení.
- 10) Čím více žáci vnímají předmět subjektivně jako oblíbenějšího, tím lepší je jejich formální hodnocení.
- 11) Hodnocení jednotlivých částí jazykové zkoušky je ve vzájemné korelaci, tj. pokud žák vykazuje lepší znalosti v jedné dovednosti, jsou jeho znalosti lepší také v dovednosti další.
- 12) Faktory, jako způsob studia či vycestování do zahraničí, mají významnou vazbu na formální hodnocení.

Ve snaze potvrdit uvedené hypotézy jsem sestavila **dotazník**. Při sestavování položek dotazníku jsem vycházela ze zjištění v práci kolektivu autorů „*Vzdělávání učitelů v České republice. Hodnocení pro budoucnost*“, kde v předběžném šetření byly sledovány aspekty, které učitelé a žáci považují za důležité při výuce a učení se cizího jazyka, ty byly následně zařazeny do dotazníku. Dotazníky byly možné vyplnit anonymně. Respondenti byli dotázáni na identifikační osobní údaje. Mezi tyto údaje patřil např. věk respondentů či nejvyšší dosažené vzdělání.

Dotazník byl nejprve v roce **2001 pilotován** na souboru 100 respondentů. Samotný sběr dat distribucí, na základě pilotování modifikovaných dotazníků, proběhl ve třech obdobích. Nejprve v období školních let **2002/2003 – 2004/2005** byly cílovou skupinou kandidáti SJZZ. Vzhledem k tomu, že tito kandidáti byly osoby, které se přihlásily k SJZZ a tuto si uhradily, bylo, po dohodě s organizátory, nezbytné dotazník rozsahově upravit tak, aby kandidáti SJZZ byli ochotni a schopni jej zodpovědět.

V pozdější fázi práce na výzkumné šetření jsem se rozhodla k doplnění výzkumu o aktuální vzorek. Pro použití v **říjnu 2010** byl tedy dotazník modifikován tak, aby byl relevantní pro žáky, kteří skládali novou státní maturitní zkoušku v rámci tzv. Maturitní generálky (MAG). Srovnatelné údaje byly získány z dotazníků, které zadávalo Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT) v roce 2004 v rámci tzv. Maturity nanečisto (MANA). Tyto údaje byly CERMATEm poskytnuty k analýze.

Data formou dotazníku byla získána od téměř **3.000 respondentů**, kteří celkem studovali **13 různých jazyků**. Vyřazeny byly dotazníky neumožňující doplnění výsledku zkoušky a dotazníky neúplně vyplněné. S ohledem na majoritní zastoupení respondentů, kteří uvedli jako svůj hlavní cizí jazyk anglický, jsou s ohledem na reprezentativnost vzorku zkoumání pouze tito respondenti.

Následně se někteří respondenti zúčastnili rozhovoru. **Rozhovor** byl částečně řízený a byly zjišťovány doplňující informace a blíže specifikovány údaje získávané v dotaznících Souboru SJZZ. Cílem rozhovorů bylo upřesnit, příp. doplnit údaje zjišťované dotazníkem. Zaměřili jsme se zejména na faktory, které respondenti vnímají pozitivně, tedy jako nápomocné při osvojování si cizího jazyka. Respondenti byli vybráni metodou náhodného výběru a dotazováni individuálně.

Doplňkově byla také zjišťována **informovanost žáků o kritériích formálního hodnocení**. Respondenty byli učitelé cizích jazyků, kteří se účastnili seminářů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na pedagogických centrech v ČR v období 2003 – 2004.

Výsledky výzkumu

Výsledky zjištění ukazují obdobné závislosti jak u respondentů, kteří skládali státní jazykovou zkoušku, tak i u respondentů, kteří skládali pilotní novou maturitní zkoušku. Analýza získaných dat přinesla zajímavé výsledky týkající se věku, kdy byla zahájena výuka cizího jazyka, dále potvrdila předpoklad, že **vlastní hodnocení** znalostí a dovedností jednotlivcem, vyjádřené známkou, není shodné se stupněm **hodnocení učitelem** na vysvědčení, ani standardizovanou zkouškou. Nejvyšší shoda byla zjištěna při **hodnocení znalostí jazykových struktur**. Podrobná analýza výsledků šetření naznačila některé statisticky významné vazby formálního hodnocení a sebehodnocení a některých aspektů, které jsou součástí procesu učení se cizím jazykům.

Ze získaných dat bylo zjištěno, že vlastní hodnocení znalostí a dovedností jednotlivcem vyjádřené známkou není shodné se stupněm hodnocení uvedeným při formálním hodnocení

na vysvědčení. Pravděpodobnou příčinou je skutečnost, že osoby, které se učí cizí jazyk, nejsou vždy podrobně seznámeny s požadavky a kritérii hodnocení, ani nejsou trénováni ke zvládnání dovedností sebehodnocení. O zájmu změnit tento stav v posledních letech svědčí školení a výzkumy zaměřující se na tuto problematiku v posledních letech, zavádění nové maturitní zkoušky i například změna Cambridgeských zkoušek **s cílem směřování k vyšší standardizaci** a zkoušek City&Guilds, nabízející **větší variabilitu** při ověřování jazykových znalostí a dovedností.

Bylo zjištěno, že z hlediska sebehodnocení se lépe sami hodnotí žáci, kteří jsou formálně hodnoceni lepší známkou a jsou schopni lépe odhadnout své výsledky při formálním hodnocení. Správnost odhadu výsledků je také vyšší v případě, že si jsou žáci vědomi hodnotících kritérií a procesů spojených se zjišťováním výsledků studia.

U sledované skupiny respondentů, kteří skládali státní jazykovou zkoušku (Soubor SJZZ), jsme zjistili, že na základě vlastního sebehodnocení lze statisticky nejlépe odhadnout formální známku žáků z gramatiky. Dosazením vysvětlující proměnné získáme odhad známky, kterou daná osoba dostane na vysvědčení na základě sebehodnocení. **Formální hodnocení lze nejspolehlivěji odhadnout z vlastního sebehodnocení z gramatiky**, kde jsou žáci nejlépe seznámeni s požadavky na znalosti a dovednosti, které musí prokazovat. V tradiční výuce pedagogové často využívají počet chyb v gramatických jevech jako základ nebo podstatnou složku formálního hodnocení. Jazykové struktury jsou také obvykle k dispozici v přehledech a jsou žákům zřejmé, což se odrazilo i v odpovědích při rozhovorech.

Dovolím si krátkou poznámku, že v posledních letech jsou tradiční jazykové zkoušky revidovány a upravovány. V naší studii se ukázalo, že byť je **hodnocení kvantitativní** snazší (např. počet chyb, správné používání jazykových struktur včetně správné interpunkce, výslovnosti, provázanosti textu s využitím spojek) nejde o zcela objektivní metodu, neboť některé faktory v procesu učení se cizímu jazyku a jejich aspekty při současném stavu vědomí a technických prostředků neumíme zhodnotit spolehlivě zcela nebo jen částečně. Naproti tomu **hodnocení kompetencí** jako takových není snadné, neboť je obtížné určit hranici mezi přijatelným a nepřijatelným rozsahem. Tato dělicí hranice může být pohyblivá, a proto nejen hodnotitel potřebuje kromě teoretických znalostí i rozsáhlou praktickou zkušenost. Tento jev může dokumentovat školení hodnotitelů pro novou státní maturitní zkoušku, kterými byli kvalifikovaní učitelé, kteří se seznámili s teorií a posléze měli možnost prakticky si vyzkoušet hodnocení písemného a ústního projevu. V průběhu tohoto školení tito zkušení pedagogové často i přes své odborné i osobnostní kvality vyjadřovali nejistotu a často malou důvěru ve své schopnosti správně a objektivně hodnotit.

K částečnému shrnutí výše uvedeného se formální hodnocení a sebehodnocení odlišuje.

K lepšímu formálnímu hodnocení i sebehodnocení přispívá, pokud žák vyjel do **zahraničí**, kdy měl možnost cizí jazyk využít v praxi, případně převést školní (teoretické) jazykové znalosti do praxe. Tito žáci byli i úspěšnější při skládání SJZZ.

Podle zjištění z hlediska známky na vysvědčení není **věk zahájení výuky cizího jazyka** podstatný. Očekávali jsme, že žáci, kteří zahájí výuku dříve, získají větší jazykové znalosti a dovednosti než žáci, kteří zahájí výuku později, a toto se odrazí také v hodnocení známkou

na vysvědčení. Příčinou, že to bylo jinak, může být skutečnost, že žáci výuku zahájili, ale následně přerušili, a tím „**náskok**“ ztratili nebo výuka byla v malém rozsahu anebo málo náročná z hlediska získání jazykových znalostí a dovedností nebo výuka byla nekvalitní, takže v těchto případech výhoda nevznikla. Zajímavé je, že z hlediska sebehodnocení žáci, kteří jazykovou výuku zahájili dříve, své jazykové znalosti a dovednosti hodnotí hůře než žáci, kteří se začali učit později. **Žáci se v zásadě při sebehodnocení podhodnocují. Interesantním zjištěním je, že tito žáci byli úspěšní u SJZZ**, na rozdíl od žáků, kteří své znalosti nadhodnocovali.

Učitel a učební materiály jsou vždy zmiňovány jako faktory významně přispívající ke zvládnutí cizího jazyka. V první sledované skupině respondentů (Soubor SJZZ) na začátku 90. let 20. století byla zjištěna statistická významnost závislosti lepšího formálního

hodnocení, pokud respondenti uvedli preferenci (Co mi nejvíce pomohlo při studiu cizího jazyka?) kombinace českého učitele a cizojazyčné učebnice a materiálů. Samostatný vliv českého učitele nebo rodilého mluvčího na formální hodnocení či sebehodnocení však v žádné ze skupin prokázán nebyl. Přesto věříme, že učitel v procesu učení se cizím jazykům má své významné místo a se svými znalostmi a zkušenostmi v něm plní důležitou pozitivní úlohu, kdy je žákům poradcem, zdrojem informací, směřuje je, povzbuzuje atd.

Pozitivním zjištěním je, že existuje významná **korelace mezi hodnocením učitelem a výsledky maturitní generálky i úspěšnosti při skládání SJZZ**. Na základě sebehodnocení žáky jsme zjistili, že **znalost kritérií** hodnocení napomáhá lepšímu odhadu formálního hodnocení a na základě sebehodnocení gramatiky, případně porozumění čtenému, je možné odhadnout se spolehlivostí 87% známku získanou formálním hodnocením. Rozsah dalších aktivit, spojených s osvojováním si cizího jazyka, jako jsou mimoškolní aktivity, se podílejí na sebehodnocení i na formálním hodnocení. Přímě úměrné z hlediska rozsahu těchto aktivit a jejich příspěvku k lepší známce jsou ty **aktivity**, které můžeme považovat za „**nadstavbu**“ (nejsou nezbytně nutné či nejsou běžnou součástí povinného studia). Naopak nepřímě úměrný vztah vykazují aktivity, které žák vykonává k **doplnění** si svých jazykových znalostí a dovedností. Příčinou intenzity těchto aktivit může být původní špatné formální hodnocení, které se žák svými činnostmi snaží zvrátit. Čím větší je intenzita a rozsah těchto aktivit, tím je horší formální hodnocení žáka.

Ve sledovaném Souboru SJZZ je zřetelná tendence spojitosti mezi pilnou prací s vynaložením odpovídající energie pro dosažení určitého cíle. Záměrné snažení se zdá být účinnější, je-li podloženo dostatečně velkým rozsahem znalostí a dovedností o požadavcích a průběhu vyučovacího procesu. Můžeme tedy říci, že čím přesněji si je žák vědom svého cíle a čím více je **motivovaný** jej dosáhnout, tím lépe plánuje a usměrňuje svůj postup k jeho dosažení. Hodnocení učitelem bylo statisticky významné ve vztahu k úspěšnosti při skládání státní jazykové zkoušky, což je zajímavé s ohledem na jazykové výstupy jazykových znalostí a dovedností, které nebyly a doposud nejsou standardizované. Studie tak ukázala ve shodě s *Gardnerem* a *Lambertem* pozitivní význam motivace. Aktivita žáků v dalších činnostech, které podporují učení, však naznačuje jak široké spektrum motivace může být a v závislosti na dalších podmínkách se pak výsledek nemusí vždy projevit jako absolutně lepší hodnocení – například tam, kde jsou zvýšením úsilí kompenzovány nedostatky. Také v naší studii se potvrdilo zjištění *R. Clémenta*, *Z. Dörnyehoi* a *K. A. Noelse*,¹ kteří konstatovali, že jen v

¹ Clément, R., Dörnyei, Z., Noels, K.A.: Motivation, Self-confidence, and Group Cohesion in the Foreign Language Classroom. *Language Learning*. Volume 44, Issue 3, September 1994, s. 417–448.

malém množství případů je hodnocení žáků učitelem konzistentně a statisticky významné v korelaci se sebehodnocením. Za významné však považujeme skutečnost, že formální hodnocení učitelem, které není v zásadě standardizováno, koreluje s výsledkem standardizovaného testu: nové státní maturitní zkoušky. Toto zjištění ukazuje, že **učitelé své hodnocení žáků jsou** - přes veškerou nejednotnost, která je v nich obsažena - **schopni provést v zásadě správně a adekvátně realitu** v rámci pětibodové stupnice hodnocení známkou. **Na rozdíl od sebehodnocení, kdy se žáci nehodnotí adekvátně formálnímu hodnocení se zdá, že se neprojevuje výrazné ovlivnění subjektivitou zpracování získaných informací ve vztahu k tomu, jak jsme reflektováni jinými,** které zmiňuje J. Pelikán (1995, s. 83-84). *Sebehodnocení se nejeví pro žáky snadné, jak již také zjistil Blue, ale výsledky studie naznačují, že pochopení a znalost kritérií jim umožňuje, či jak říká K. A. Parkes: 'usnadňuje' sebehodnocení.*

Na základě zjištění v této disertační práci můžeme ve shodě s v práci citovanými odborníky (např. A. Pennycook, 2001; L. Bachman a A. Palmer, 2010; B. Seidlhofer, 2003) konstatovat, že v současné době neexistuje jediná optimální metoda učení se cizímu jazyku, jeho osvojování, ani hodnocení pro všechny. Následující úsměvný citát na téma **Co ovlivňuje rychlost a úspěšnost učení se cizímu jazyku?** lze spolu se Z. Pietrasińsky považovat za názorný příklad nemožnosti jednoznačně na tuto otázku odpovědět: „*Kdysi se kdosi obrátil na jednoho universitního profesora s dotazem, jak by mu dlouho trvalo naučit se čínštině. Profesor odpověděl řadou otázek, například jaký rozsah by měly mít jeho znalosti a kolik hodin denně by mohl učení věnovat a nakonec prohlásil, že za příznivých podmínek by mu stačilo půldruhého roku. Když tutéž otázku položili vynikajícímu filologovi, který ovládal osm jazyků, uvedl řadu podmínek a po úvaze prohlásil, že by mu stačil rok. Když se obrátili s toutéž otázkou na studenta, bez váhání odpověděl: Kdy jsou zkoušky?*“ Lze tedy konstatovat, že žák sám je ten či ta, kdo obvykle nejlépe zhodnotí při procesu učení se své potřeby a zvolí pro něj či pro ni subjektivně nejvhodnější způsob osvojení si dané problematiky. Je tedy otázkou, zda v budoucnu může být jediná, univerzální a optimální metoda osvojování si cizího jazyka vyvinuta; stejně jako, zda může být dosaženo skutečně objektivního stupně hodnocení při zachování komplexního hodnocení jazykových znalostí a dovedností.

První sběr dat se uskutečnil již **na počátku nového tisíciletí**, tedy před téměř 10 lety. Od té doby se rozvinuly a vyvinuly nové metody, a také přístupy ke zkoumání, technické možnosti i pojetí, zpracování a prezentace výzkumu. V porovnání s dneškem byla dostupnost dokumentů, přehledů a jejich zpracování podstatně omezenější. Předkládané výsledky jsou tím velice cenné, neboť **přispívají k poznání historického vývoje** jazykového

vzdělávání a **odrážejí reálný stav v minulosti**. Díky tomu umožní následným studiím porovnání se současným stavem a zkoumání důsledků zaváděných změn, včetně odrazu zvýšení povědomí o způsobu vlastního studia, sebehodnocení a zavádění standardů.

Věřím, že výsledky tohoto výzkumu jsou využitelné jak pro pedagogickou teorii, tak pro pedagogickou praxi. Přináší hlubší poznání o konkrétních faktorech cizojazyčného vzdělávání. Do budoucna bychom se měli zaměřit na zodpovězení otázek, jak ještě přesněji identifikovat determinanty ovlivňující jazykové vzdělávání, včetně hodnocení a hodnotících kritérií a vhodně a dostatečně o nich informovat učitele i žáky, aby **co nejpřesněji a nejobjektivněji ověřily skutečné, a metodou i výběrem minimálně ovlivněné, znalosti a dovednosti** žáků a poskytly jim maximální zpětnou vazbu, která jim pomůže v jejich dalším rozvoji znalostí a dovedností.

Obsah disertační práce

Anotace / Abstract	7
Učení se cizím jazykům jako cesta.....	8
Seznam zkratk	11
1. Pozadí studie	12
2. Vývoj jazykového vzdělávání po roce 1989	19
2.1. Rozložení výuky cizích jazyků v České republice od konce 80. let 20. Století	23
2.2. Mezinárodní kontext.....	25
2.2.1. Bílá kniha	26
2.2.2. Zpráva Mezinárodní komise UNESCO	26
2.2.3. Lisabonská strategie.....	27
3. Jazykové vzdělávání.....	29
3.1. Kvalifikace pedagogů	30
3.2. Vzdělávací programy a metody výuky cizích jazyků.....	34
3.2.1. Národní program rozvoje vzdělávání v České republice.....	34
3.2.2. Rámcové vzdělávací programy	35
3.2.3. Metody výuky	38
3.2.3.1. Metoda přímá (tzv. Berlitzova)	39
3.2.3.2. Audio-orální metoda	40
3.2.3.3. Mezipředmětové vyučování (CLIL/SOCJO)	40
3.3. Motivace pro studium cizího jazyka.....	41
3.4. Věk zahájení studia cizího jazyka	43
3.5. Čas věnovaný studiu cizího jazyka.....	46
3.6. Pojmové pole	47
3.6.1. Hodnocení	47
3.6.1.1. Sumativní hodnocení.....	48
3.6.1.2. Formativní hodnocení	48
3.6.2. Sebehodnocení	49
3.6.3. Hodnocení, jako součást procesu rozhodování	49
3.6.4. Proces kontinuálního hodnocení	49
3.6.5. Jazykové dovednosti	50
3.6.6. Jazykové struktury	50
3.6.7. Učení.....	50
3.6.8. Osvojování	50
4. Hodnocení a sebehodnocení.....	51
4.1. Hodnocení jako pojem.....	51
4.1.1. Hodnocení jazykových znalostí a dovedností.....	52
4.1.2. Společný evropský referenční rámec pro jazyky	53
4.2. Jazykové zkoušky	55
4.2.1. Standardizované jazykové zkoušky	57
4.2.1.1. Státní jazyková zkouška.....	58
4.2.1.2. Cambridge First Certificate in English (FCE)	60
4.2.1.3. Mezinárodní jazykové zkoušky City&Guilds.....	61
4.2.1.4. Nová maturitní zkouška	62
4.3. Sebehodnocení.....	63
4.3.1. Evropské jazykové portfolio	65
5. Metodika.....	67
5.1. Sběr dat.....	68
5.1.1. Dotazník (Soubor SJZZ)	69

5.1.2. Dotazník (Soubor MANA)	70
5.1.3. Dotazník (Soubor MAG)	70
5.1.4. Doplnkový dotazník učitelům cizích jazyků.....	70
5.1.5. Rozhovor (Soubor SJZZ)	71
5.2. Respondenti	71
5.2.1. Kandidátní státních jazykových zkoušek (Soubor SJZZ).....	72
5.2.2. Respondenti: Maturita nanečisto (Soubor MANA)	74
5.2.3. Respondenti: Maturitní generálka (Soubor MAG)	75
5.3. Statistické zpracování	77
5.4. Hypotézy.....	77
6. Zjištění a interpretace	79
6.1. Informovanost žáka a shoda hodnocení.....	79
6.1.1. Informovanost žáka o kritériích formálního hodnocení	79
6.1.2. Přesnost sebehodnocení žáka	80
6.2. Soubor SJZZ.....	81
6.2.1. Věk.....	81
6.2.1.1. Závislost hodnocení známkou na vysvědčení na věku zahájení výuky	84
6.2.1.2. Sledování závislosti věku zahájení studia anglického jazyka a formálního hodnocení	85
6.2.1.3. Sledování závislosti věku zahájení studia anglického jazyka a sebehodnocení	87
6.2.1.4. Počet let studia	91
6.3. Statistické hodnocení formálního hodnocení ve vazbě na průměr vlastního sebehodnocení	91
6.3.1. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení ve vazbě na průměr vlastního sebehodnocení.....	94
6.3.1.1. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení porozumění čtenému ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	95
6.3.1.2. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení písemného projevu ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	96
6.3.1.3. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení porozumění slyšenému ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	97
6.3.1.4. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení ústního projevu ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	98
6.3.1.5. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení jazykových struktur (gramatiky) ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	99
6.5.2. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení ve vztahu k formálnímu hodnocení	101
6.5.2.1. Statistické hodnocení známky na vysvědčení ve vazbě na vlastní hodnocení znalosti jazykových dovedností	102
6.5.2.2. Statistické hodnocení známky na vysvědčení ve vazbě na vlastní hodnocení znalosti jazykových struktur (gramatika).....	103
6.5.2.3. Statistické hodnocení známky na vysvědčení ve vazbě na vlastní hodnocení znalosti jazykových dovedností (porozumění čtenému)	105
6.5.2.4. Statistické hodnocení známky na vysvědčení ve vazbě na vlastní hodnocení znalosti jazykových dovedností (ústní projev).....	108
6.6. Vztah formálního hodnocení známkou na posledním vysvědčení a pohlaví	110
6.7. Vztah učebních pomůcek a formálního hodnocení	110
6.7.1. Vztah preference učitele a učebnice a formálního hodnocení	111
6.8. Vztah pobytu v zahraničí a formálního hodnocení.....	116

6.9. Vztah úspěšnosti při skládání SJZZ	121
6.9.1 Vztah úspěšnosti při skládání SJZZ a pohlaví	121
6.9.2. Vztah úspěšnosti při skládání SJZZ a pobytu v zahraničí	121
6.9.3. Vztah úspěšnosti při skládání SJZZ a hodnocení známkou.....	122
6.9.4. Vztah úspěšnosti při skládání SJZZ a začátek učení se cizího jazyka.....	122
6.9.5. Vztah úspěšnosti při skládání SJZZ a vlastním sebehodnocením jednotlivých jazykových dovedností a gramatiky.....	122
7. Zjištění a interpretace: Soubor MANA	125
7.1. Statistické formální hodnocení na vlastní sebehodnocení	125
7.2. Vztah sebehodnocení a pohlaví	126
7.3. Formální hodnocení a další faktory využívané při osvojování si cizího jazyka.....	126
7.3.1. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence práce s učebnicí či cvičebnicí	127
7.3.2. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence práce s výukovými časopisy v anglickém jazyce.....	128
7.3.3. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence četby původní literatury v anglickém jazyce.....	130
7.3.4. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence četby denního tisku v anglickém jazyce.....	130
7.3.5. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence četby upravené literatury v anglickém jazyce (zjednodušená verze).....	132
7.3.6. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence četby časopisů v anglickém jazyce	134
7.3.7. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence korespondence v anglickém jazyce	135
7.3.8. Statistický vztah formálního hodnocení a frekvence používání internetu v anglickém jazyce.....	137
7.4. Statistický vztah formálního hodnocení a subjektivního vnímání předmětu anglický jazyk.....	138
7.4.1. Statistický vztah formálního hodnocení a subjektivního vnímání obtížnosti předmětu anglický jazyk	138
7.4.2. Statistický vztah formálního hodnocení a subjektivního vnímání důležitosti předmětu anglický jazyk	140
7.4.3. Statistický vztah formálního hodnocení a subjektivní oblíbenost předmětu anglický jazyk	141
7.4.4. Statistický vztah formálního hodnocení a mimoškolní výuky cizích jazyků	142
7.5. Vztah poslední známky na vysvědčení a pohlaví	143
7.6. Stručné shrnutí zjištění významných v Souboru MANA	143
8. Zjištění a interpretace: Soubor MAG	144
8.1. Výsledky zjišťování "MAG" (podzim 2010)	144
8.2. Sledování závislosti věku zahájení studia anglického jazyka a formálního hodnocení	144
8.3. Sledování závislosti věku zahájení studia anglického jazyka a průměrného sebehodnocení	146
8.4. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení ve vazbě na průměr vlastního sebehodnocení	147
8.4.1. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení porozumění čtenému ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení.....	148
8.4.2. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení porozumění slyšenému ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	149

8.4.3. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení ústního projevu ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	150
8.4.4. Statistické hodnocení vlastního sebehodnocení jazykových struktur (gramatika) ve vazbě na průměr všech složek sebehodnocení	151
8.5. Vztah sebehodnocení jednotlivých jazykových dovedností a formálního hodnocení	152
8.6. Vztah vlastního hodnocení a formálního hodnocení - výsledku pilotního ověření maturitní zkoušky (MAG)	153
8.7. Vztah preference učitele a formálního hodnocení	153
8.7.1. Vztah preference českého učitele a formálního hodnocení	154
8.7.2. Vztah preference rodilého mluvčího a formálního hodnocení	154
8.8. Vztah pobytu v zahraničí a formálního hodnocení	154
8.9. Vztah formálního hodnocení - výsledku pilotního ověření maturitní zkoušky (MAG) a známky na posledním vysvědčení	155
8.10. Vztah formálního hodnocení a variabilita používaných učebních materiálů	156
9. Zjištění a interpretace rozhovorů.....	157
9.1. Co vám nejvíce pomohlo při učení se cizímu jazyku?	157
9.2. Bylo v průběhu osvojování si cizího jazyka něco (aktivita, materiály, způsob studia, apod.), co jste považoval/-a za přínosné pro učení se cizího jazyka, ale později jste zjistil/-a, že to přínosné nebylo?	160
9.3. Bylo v průběhu osvojování si cizího jazyka něco (aktivita, materiály, způsob studia, apod.), co jste nepovažoval/-a za přínosné pro učení se cizího jazyka, ale později jste zjistil/-a, že to přínosné bylo?	162
9.4. Chcete ještě něco doplnit?	163
10. Implikace zjištění ve výuce cizích jazyků	165
11. Závěr.....	168
12. Použitá a citovaná literatura	173
Přílohy	183
Dotazník: Výuka cizích jazyků (květen 2001) – pilotní dotazník SJZ	
Dotazník: Výuka cizích jazyků – dotazník SJZ	
Dotazník: Výuka cizích jazyků (NM 2010) – dotazník MAG	
Průvodní dopis k dotazníku SJZ	
Dotazník: Sebehodnocení žáků – soulad s hodnocením učitele	
Dotazník MANA	

Literatura

- Bacík, F., Kalous, J., Svoboda J. a kol.: *Kapitoly ze školského managementu*. Praha: PedF UK, 1998
- Bachman, L., Palmer, A.: *Language Assessment in Practice*. 1. vydání. Oxford: OUP, 2010. ISBN 978-0-19-442293-2
- Bachman, L., Palmer, A.: *Language Testing in Practice*. 1. vydání. Oxford: OUP, 1996. ISBN 978-0-19-437148-4
- Baladová, G.: *Společný referenční rámec pro cizí jazyky v ČR*. Dostupné z: <http://www.rvp.cz>
- Bandura, A.: *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman. Schunk, D.H. (1995, 1997). *Goal and self-evaluative influences during children's mathematical skill acquisition*. Paper presented at the annual meeting of the *American Educational Research Association*, San Francisco both in Rolheiser, C., Ross, J. A.: *Student self-evaluation: What research says and what practice shows*. Dostupné z: http://www.cdl.org/resource-library/articles/self_eval.php_2005
- Benson, P.: *Teaching and Researching Autonomy in Language Learning*. Harlow: Longman/Pearson Education, 2001
- Bernstein, B.: *Rituals in Education*. In B. Bernstein, (Ed.), *Class, codes, control III*. London (str. 12-14) in Meijnen, G. W. a Peschar J.L.: in *International Educational Research*. Volume 15, Number 1. Pergamon Press, 1991
- Blue, G.M.: *Self-Assessment of Foreign Language Skills: Does It Work?*. CLE Working Papers, n. 3, 1994
- Bohuslavová, L., Janíková, V., Liptáková, Z. a kol.: *Evropské jazykové portfolio pro žáky od 15 do 19 let*. Praha: Scientia, 2002
- Bohuslavová, L., Janíková, V., Táborská, J.: *Evropské jazykové portfolio pro dospělé studenty v České republice*. Praha: Scientia., 2004
- Botlík, O., Souček, D.: *Aby žáci uměli víc, musí být učiva méně*. In: Školy – Souvislosti, 1/2000.
- Cerych, L.: *The educational reform process in the Czech Republic*. In: *Strategies for educational reform: from concept to realisation*. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2000. ISBN 92-871-4381-1
- Cink, P.: *Jazykové portfolio v nové Evropě I*. In: *Cizí jazyky* č. 5-6/1998-1999
- Cink, P.: *Jazykové portfolio v nové Evropě II*. In: *Cizí jazyky* č. 7-8/1998-1999
- Cink, P.: *Jazykové portfolio v nové Evropě III*. In: *Cizí jazyky* č. 9-10/1998-1999
- Clément, R., Dörnyei, Z., Noels, K.A.: *Motivation, Self-confidence, and Group Cohesion in the Foreign Language Classroom*. *Language Learning*. Volume 44, Issue 3, September 1994
- Cyhelský, L. a kol.: *Elementární statistická analýza*. 2. vydání. Praha: Management Press, 1999. ISBN 80-7261-003-1
- Čáp, J., Mareš, J.: *Psychologie pro učitele*. Praha, Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-X
- Delors, J. et. al.: *Učení je skryté bohatství*. Zpráva Mezinárodní komise UNESCO „Vzdělávání pro 21. století“. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997
- Dorotíková, S.: *Hodnocení jako filozofický problém*. In: *Sborník Filozofie – Výchova – Hodnoty*, Praha, PedF UK, 1999. In: Kolář, Z., Šikulová, R.: *Hodnocení žáků*. 2. doplněné vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2009

- Döbrich, P.: *School as a Place of Socialisation and Learning – an International Comparison on School Reality: Description of the Project*. In: Upheaval and Change in Education. Papers presented by members of the German Institute at the VIIIth World Congress of Comparative Education, „Education, Democracy and Development“, Prague, July 8-14, 1992. Frankfurt am Main: Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung, 1993. ISBN 3-88494-132-1
- Dunkin, M.J., Biddle, B.J.: *The Study of Teaching*. HOLT Rinehart & Winston, 1974
- Ellis, R.: *Second Language Acquisition*. 1. vydání. Oxford: OUP, 1997. ISBN 978-0-19-437212-1
- Fisher, R.: *Učíme děti myslet a učit se*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-966-6
- Fletcher, M.: *Grammar Zappers!* English Experience, Kent, England. ISBN 1-898295-08-5
- Fletcher, M.: *Teaching for Success. The BRAIN - friendly Revolution in Action ! English Experience*, Kent, England, 2001
- Fontana, D.: *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 1997. ISBN 978-80-7367-725-1
- Forestier, Ch.: *Výuka cizích jazyků jako veřejná politika*. Francois Grin, University Geneva, DPMA C7, ISSM in print, 2005
- Gardner, R.C.: *Department of Psychology*, Univesity of Western Ontario (in print)
- Gavora, P.: *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido, 2005. ISBN 80-7315-104-9
- Gavora, P.: *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno: Paido, 1996, ISBN 80-85931-15-X
- Gawel, J. E.: *Herzberg's Theory of Motivation and Maslow's Hierarchy of Needs*. Washington D.C.: ERIC/AE Digest. Dostupné z: http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digests/ed421486.html
- Grecmanová, H., Urbanovská, E., Novotný, P.: *Podporujeme aktivní myšlení a samostatné učení žáků*. Olomouc: nakladatelství Hanex, 2000. ISBN 80-85783-28-02
- Gröll, Ch., Sehrbrock, D.: *Jak vyzrát na školu*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-613-6
- Hancock, M.: *Motivation: the inside story*. Procedia Social and Behavioral Science 3, 2010. Dostupné z www.sciencedirect.com
- Hanušová, S.: *Pregraduální vzdělávání učitelů anglického jazyka*. Brno: MSD, 2005. ISBN: 80-86633-39-X
- Haug, G.: *Trends and Issues in Learning Structures in Higher Education in Europe*. Beiträge zur Hochschulpolitik. Bonn, 1/2000
- Havriljuková, L., Jílková, J., Nolan, J. a kol.: *Vzdělávání učitelů v České republice. Hodnocení pro budoucnost*. 1. vydání. Praha: Britská rada, 2003. ISBN 80-239-1274-7
- Hedge, T.: *Teaching and learning in the language classroom*. OUP, 2000
- Hendl, J.: *Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat*. 1. vydání. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7367-123-9
- Hendrich, J. a kol.: *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988. In: Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J.: *Pedagogický slovník*. 1. vydání. Praha: Portál, 1995
- Helms, W.: *Lépe motivovat - méně se rozčilovat*. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-087-1
- Honey, P., Mumford, A.: *Using Your Learning Styles*. Maidenhead: Peter Honey, 1992

- Chaudron, C.: *Second Language Classroom: Research on Teaching and Learning*. New York: CUP, 1988. ISBN 0-521-339-80-4
- Chráska, M.: *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4
- Chráska, M.: *Úvod do výzkumu v pedagogice*. 2. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1367-1
- Chráska, M.: *Základy výzkumu v pedagogice*. Olomouc: vydavatelství Univerzity Palackého, 1993
- Jílková, J.: *Rozvíjíme klíčové kompetence s medvědi kamarády*. (2005a) Publikováno dne 1.2.2006. Dostupné z <http://www.rvp.cz/clanek/6/462>
- Jílková, J.: *Domluvit se v každodenních situacích*. (2005b) Publikováno dne 9.5.2005. Dostupné z <http://www.rvp.cz/clanek/6/226>
- Jílková, J.: *Písemný a ústní projev*. (2005c) Publikováno dne 9.5.2005. Dostupné z <http://www.rvp.cz/clanek/6/228>
- Jílková, J.: *Aspekty výuky cizích jazyků v raném věku*. (2005d) Publikováno dne 15.3.2005. Dostupné z <http://www.rvp.cz/clanek/6/166>
- Jílková, J.: *Jazyková výuka našich dětí*. Doktorské studium. Praha: UK, duben 2000
- Jílková, J.: *Supporting Children with Specific Learning Difficulties (SpLD) in Czech Schools*. In: Perspectives, British Council, 2001
- Jílková, J.: *Aspekty výuky cizích jazyků v raném věku*. Publikováno dne: 15.3.2005. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Jílková, J.: *Move Your Body*. Praha: AUAČR/ATECT, 1999
- Jílková, J.: *Potřebuje jazykové vzdělávání podporu?* Dostupné z: <http://ucitelskelisty.ceskaskola.cz/Ucitelskelisty/AR.asp?ARI=101682&CAI=2149>
- Jílková, J.: *Sborník IV. střeoevropské regionální konference FIPLV: Vzdělávání učitelů cizích jazyků na počátku 21. století*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2003/4
- Karásková, M.: *Evropské jazykové portfolio a jeho využití při výuce anglického jazyka*. Publikováno dne 1.9.2010. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Kratochvílová, J.: *Tvorba ŠVP krok za krokem s pedagogickým sborem*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4063-7
- Kolář, Z., Šikulová, R.: *Hodnocení žáků*. 2. doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2009
- Krikhaar, E., Lopriore, L.: *The School: Which Contextual Factors Matter for Effective Language Learning?*. Dostupné z: www.ellieresearch.eu/docs/5_THEschool.pdf, ELLiE 2010
- Kulič, V.: *Chyba a učení. Funkce chybného výkonu v učení a jeho řízení*. Praha: SPN, 1971. ISBN 14-299-71
- Kutllerová, M.: *Hudba a jazyk*. 2008. Dostupné z: http://userweb.pedf.cuni.cz/hudebnivychova/Archiv/pdf2008/HV4_2008.pdf
- LeBlanc and Painchaud (1985) In: Roever, C., Powers, D. E.: *Effects of Language of Administration on a Self-Assessment of Language Skills*. Monograph Series. University of Melbourne: Princeton, February 2005

- Lightbown, P.M., Spada, N.: *How Languages are Learned*. OUP, Oxford, 2006. ISBN 978-0-19-442224-6
- Little, D.: *Learner autonomy and second/foreign language learning*. Dostupné z: www.lang.ltsn.ac.uk/resources/goodpractice.aspx?resourceid=1409
- Little, D.: *Learners' Autonomy: drawing together the threats of self-assessment, goal-setting and reflection*. Dostupné z: http://archive.ecml.at/mtp2/Elp_tt/Results/
- Little, D.: *Learner autonomy and human interdependence: some theoretical and practical consequences of a social-interactive view of cognition, learning and language*. In: B. Sinclair, I. McGrath and T. Lamb (eds): *Learner autonomy, Teacher Autonomy: Future Directions*. Harlow: Longman/Pearson Education, 2000
- Little, D., Perclová, R.: *European Language Portfolio: guide for teachers and teacher trainers*. Strasbourg: Council of Europe, 2001. Dostupné z: <http://culture.coe.int/portfolio/>
- Locke, E., Shaw, K., Saari, L., & Latham, G. (1981). *Goal setting and task performance: 1969-1980*. *Psychological Bulletin*, 90(1). In: Rolheiser, C., Ross, J. A.: *Student self-evaluation: What research says and what practice shows*. Dostupné z: http://www.cdl.org/resource-library/articles/self_eval.php2005
- Lorenz, S.-M.: *Procesy učení ve světle neurologického výzkumu. Pracovní podklady Evropského partnerství pro učení: „Umění: základní lidská potřeba - neurodidaktické odpovědi na rostoucí sociální výzvy“*, publikované při jeho úvodním setkání 23. října 2009 v Geschwister-Scholl-Schule v německém Tübingenu.
- Love, Russell, J., Webb, Wanda, G.: *Mozek a řeč*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-464-9
- Lundberg, G.: *The Significance of the Teacher's Role in Early Language Learning*. [www.ellieresearch.eu/docs/6_THETEACHER'SROLE\(1\).pdf](http://www.ellieresearch.eu/docs/6_THETEACHER'SROLE(1).pdf). ELLiE 2010
- Maslow, A. H.: *Motivation and Personality*. New York, Harper & Row, 1970
- Mareš, J.: *Sociální klima školní třídy*. Přehledová studie. Asociace školní psychologie ČR a SR, 1998
- McNamara, T.: *Language Testing*. 1. vydání. Oxford University Press, 2000. ISBN 978-0194372220
- Norman, V. P.: *Síla pozitivního myšlení*. Praha: Knižní klub, 1994. ISBN 80-7176-017-X
- Nováková, S., Perclová, R., Zbranková, M., Karásková, M.: *Evropské jazykové portfolio pro žáky do 11 let*. Plzeň: Fraus, 2002
- Meijnen, G. Wim: *Cultural Capital and Learning Progress*, str. 7-19. In *International Educational Research*. Volume 15, Number 1. Pergamon Press, 1991
- Oxford, R., Shearin, J.: *Language Learning Motivation: Expanding the Theoretical Framework*. *The Modern Language Journal*. Vol. 78. No. 1, Spring 1994
- Palán, Z.: *Andragogický slovník*. Dostupné z: <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník>.
- Parkes, K.A.: *Performance Assessment: Lessons from Performers*. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*. Volume 22, No. 1, 2010
- Pelikán, J.: *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: UK, 1998. ISBN 80-7184-569-8
- Pelikán, J.: *Některé problémy působení školního prostředí na sebereflexi žáků*. In *Dítě, výchova a kulturní proměny světa*. Praha: Vědecko-informační bulletin Pedagogické fakulty UK, 1995

- Pelikán, J., Helus, Z. a kol.: *Preferenční postoje učitelů k žákům a jejich vliv na účinnost výchovně vzdělávacího procesu*. Praha: VÚOŠ, 1984
- Pennycook, A.: *Critical Applied Linguistics: A Critical Introduction*. Mahwah, New Yersey and London. Lawrence Erlbaum Associates, 2001. In: Seidlehofer, B.: *Controversies in Applied Linguistics*. 1. vydání. Oxford: OUP, 2003. ISBN 0-19-437444-0
- Perclová, R.: *Evropské jazykové portfolio pro žáky od 11 do 15 let*. Praha: Fortuna, 2001
- Perclová, R.: *Postřehy o finském školství*. In: Cizí jazyky 7-8, 1998-1999
- Podhajská, Eva.: *Změny v požadavcích na osvojování komunikativní kompetence v rámci výuky německého jazyka*. Sborník konference rozvojového projektu: Program dalšího profesního vzdělávání učitelů UK v Praze. Praha: PedF UK, 2005. ISBN 80-7290-231-8
- Powell, R.: *Raising Achievement*. 1. vydání. Wiltshire, UK: Redwood Books, 1997. ISBN 1-901841-00-6
- Pietrasiński, Z.: *Umění učit se*. 1. vydání. Praha: SPN, 1968. ISBN 14-006-68
- Průcha J.: *Vzdělávací výsledky českých a finských žáků: komparace PISA*. In: Pedagogický výzkum: reflexe společných potřeb a očekávání? Sborník příspěvků z XIII. Konference ČAPV. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 80-244-1079-6
- Průcha J.: *Vzdělávání a školství ve světě*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-290-4
- Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J.: *Pedagogický slovník*. 1. vydání. Praha: Portál, 1995
- Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J.: *Pedagogický slovník*. 4. aktualizované vydání. Praha: Portál, 2002
- Pufahl, I., Rhodes, N.C., Christian, D.: *Foreign Language Teaching. What the United States Can Learn from Other countries*. Washington: Office of Education Research and Improvement of the United States Department of Education's. Centre of Applied Linguistics. December 2000
- Rakoušová, A.: *Diagnostická funkce autonomního hodnocení žáka*. Publikováno 13.8.2008. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Rakoušová, J.: *Sebehodnocení žáků*. Publikováno 14.2.2008. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Rolheiser, C., Ross, J. A.: *Student self-evaluation: What research says and what practice shows*. Dostupné z: http://www.cdl.org/resource-library/articles/self_eval.php 2005
- Ryška, R.: *Evaluační středních škol v projektu Kvalita II*. Praha: MŠMT ČR, 2008
- Seidlehofer, B.: *Controversies in Applied Linguistics*. 1. vydání. Oxford: OUP, 2003. ISBN 0-19-437444-0
- Schärer, R.: *European Language Portfolio: final report on the pilot project*. Strasbourg: Council of Europe, 2000. Dostupné z: <http://culture.coe.int/portfolio/>
- Siegrist, M.: *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-479-6
- Solfronk, J.: *Problematika organizačních forem vyučování a alternativního školství*. PedF UK a PedF Technické univerzity v Liberci, Praha 1995
- Stipek, D., Roberts, T., & Sanborn, M. (1984). *Preschool-age children's performance expectations for themselves and another child as a function of the incentive value of success and the salience of past performance*. Child Development, 59, 1983-1989 in Rolheiser, C., Ross, J. A.: *Student self-evaluation: What research says and what practice shows*. Dostupné z: http://www.cdl.org/resource-library/articles/self_eval.php 2005

- Straková, J. a kol.: *Vědomosti a dovednosti pro život*. Čtenářská, matematická a přírodovědná gramotnost patnáctiletých žáků v zemích OECD. Praha: ÚIV, 2002
- Šebesta, K.: *Od jazyka ke komunikaci*. Praha: Karolinum, 1999. In: Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J.: Pedagogický slovník. 4. aktualizované vydání. Praha: Portál, 2002
- Škaloudová, A.: *Statistika v pedagogickém a psychologickém výzkumu*. Praha: PedF UK, 1998. ISBN 80-86039-56-0
- Šrámek, M.: *Jeden z možných pomocníků školám (?)*. Učitelé listy 2006/2007, č. 8, příloha Ředitelské listy
- Švaříček R., Šedová K. a kol.: *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0
- Švec, Š.: *Přístupy ku klasifikácii zložiek potenciálneho obsahu vzdelávania*. In: Zborník filozofickej fakulty univerzity Komenského. Paedagogica XII. Bratislava: Garmond. ISBN 80-08-01610-8
- Thanasoulas, D.: *What is Learner Autonomy and How Can It Be Fostered?*. Dostupné z: <http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/>
- Trojovská, D.: *Hodnocení a sebehodnocení žáků na 1. stupni ZŠ*. Publikováno 14.5.2008. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Tucker, G. R.: *Social policy and second language learning*. 1981. In: Alcock, J.E., Carment, D.W., Sadava, S.W.: *A Textbook of Social Psychology*. Toronto: Pearson Prentice Hall, 2005
- Uher, V.: *Jak pomáhat dětem při učení*. Praha: SPN, 1953. Pedagogické aktuality sv. 45, 577. kniha edice Dědictví Komenského
- Ur, P.: *A Course in Language Teaching*. Cambridge University Press, 1996. ISBN: 0-521-44994-4
- Vahalíková, J.: *Jak efektivně využívat žákovské portfolio*. Publikováno dne 25.1.2010. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Vahalíková, J.: *Jak efektivně využívat žákovské portfolio – II. část*. Publikováno dne 1.6.2010. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Vanlencker-Sidtis, D.: *When only the right hemisphere is left: Studies in language and communication*. New York: Nathan Kline Institute for Psychiatric Research, 2004. Dostupné z: <http://steinhardt.nyu.edu/scmsAdmin/uploads/006/415/hemispherect.pdf>
- VÚP: *Odpovědi – Hodnocení žáků a autoevaluace*. Publikováno 21.9.2009. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>
- Walterová, E.: *Pedagogický výzkum jako reflexe vzdělávací reality in IN Pedagogický výzkum: reflexe společenských potřeb a očekávání?* Sborník příspěvků z XIII. Konference ČAPV. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. SBN 80-244-1079-6
- Whitaker, H. A., Kahn, H.: *Brain and Language*. In D. W. Zaidel (Editor) *Neuropsychology. Handbook of Perception and Cognition*, 2nd Edition. San Diego: Academic Press. pp. 125-137, *Brain and Cognition*, Volume 17, Issue 2, November 1991. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/027826269190071F>. Publikováno 30.8.2004
- Whitaker, H.A., Kahn, H.: „Brain and language“. In D. W. Zaidel (Editor) *Neuropsychology, Handbook of Perception and Cognition*, 2nd Edition. San Diego: Academic Press, 1994.

- Zbranková, M.: Evropské jazykové portfolio – motivace, reflexe a sebehodnocení žáků. Publikováno dne 14.9.2006. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz>

Další použité a citované zdroje:

- Association d'étude pour l'expansion de la recherche scientifique: *Pour une École Nouvelle. Formation des maîtres et recherche en Éducation*. Paris: DUNOD, 1968
- CLIL v ČR. Dostupné z: www.msmt.cz/vzdelavani/content-end-language-integrated-v-cr/
- Council of Europe: *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge: CUP, 2001
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Dostupné z: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/CADRE_EN.aps
- Česká školní inspekce: *Zpráva o školním roce 2001/2002 – ZŠ, SŠ, VOŠ*. Dostupné z: www.csicr.cz
- Česká školní inspekce: *Tematická zpráva: Výuka cizích jazyků ve školách v letech 2005-2008*. Čj.: ČŠI-1605/8-NIV, září 2008
- Česká školní inspekce: *Tematická zpráva: Souhrnné poznatky o podpoře a rozvoji výuky cizích jazyků v předškolním, základním a středním vzdělávání v období let 2006 - 2009*. Únor 2010. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/85027-podpora-a-rozvoj-vyuky-cizich-jazyku>
- *Dodatek ke studii Předškolní výuka a primární vzdělávání v zemích Evropské unie*. Brussels: EURYDICE European Unit, 1996. ISBN 80-211-0230-6
- European Commission: *European Glossary on Education. Volume 1 – Second edition: Examinations, Qualifications and Titles*. Brussels: EURYDICE, 2004. ISBN 2-87116-366-9
- *Evaluation und ihre Konsequenzen. Projekt Qualitätssicherung*. Beiträge zur Hochschulpolitik 2/2003. Bonn: Hochschulrektoren Konferenz, 2003
- *Krajská ročenka školství 2007*. Praha: ÚIV – divize Nakladatelství TAURIS, 2008. ISBN 978-80-211-0554-6 – databáze ÚIV za školní rok 2007/2008
- MŠMT ČR: *Národní program rozvoje vzdělávání v ČR: Bílá kniha*. Praha: ÚIV Tauris, 2001
- MŠMT ČR: *Vzdělávací program Základní škola včetně úprav a doplňků*. Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-595-X
- MŠMT ČR: *Vzdělávací program Základní škola - Cizí jazyk učební osnovy pro 4. - 9. ročník ZŠ*. Praha: Fortuna, 1996. ISBN 176-031/3-96
- MŠMT ČR: *Vzdělávací program Národní škola pro 1. -9. ročník základního vzdělávání*. Praha: SPN, 1997. ISBN 80- 04- 26 683-5
- MŠMT: Maturitní generálka začíná 11. října. Zveřejněno dne 4.10.2010. Dostupné z: www.ceremat.cz/maturitni-generalka-zacina-11-rijna-1404034641.html
- *Odborníci varují: Angličtina ze škol v práci ani zdaleka nestačí*. Zveřejněno dne 21.8.2010. Dostupné z: http://ostrava.idnes.cz/odbornici-varuji-anglictina-ze-skol-v-praci-ani-zdaleka-nestaci-pv3-/ostrava-zpravy.asp?c=A100818_1435151_ostrava-zpravy_sot
- OECD: *Providing a Secure Environment for Learning*. / OCDE: *Assurer la sécurité du milieu éducatif*. Paris: OECD Publications, 1998. ISBN 92-64-05756-0

- OECD: *Education Policy Analysis*. Paris: OECD Publications. ISBN 92-64-10455-0
- *Pathways to Proficiency: The Alignment of Language Proficiency Scales for assessing competence in English language*. Department for Education and Skills. Suffolk: QCA Publications, 2001.
<http://www.qca.org.uk/cgi-bin/qcashop>
- *Podpora jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti – Akční plán 2004–2006*. Národní agentura Sokrates, Praha, 2004
- *Prohlášení vrcholných představitelů Evropské unie učiněné v Lisabonu*, 2000.
Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/policies/art2377_cs.htm
- Public service review: EUROPEAN UNION. Issue 16. PSCA International Ltd Publication. UK: Pelican Press, 2008. ISSN 1472-3395
- *Rámcový vzdělávací program pro základní školy*. Praha: VÚP, 2004. Schválené RVP jsou k dispozici ke stažení na <http://www.nuov.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>
- *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením)* Praha: VÚP, 2005. Schválené RVP jsou k dispozici ke stažení na <http://www.nuov.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>
- *Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání. Pilotní projekt*. Praha: VÚP, 2004. Schválené RVP jsou k dispozici ke stažení na <http://www.nuov.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>
- *Secondary education in Austria*. Council of Europe Press, 1995. ISBN 92-871-2639-9
- *SEMINAR - Lehrerbildung und Schule*, 2/1996. Rinteln: Merkur Verlag Rinteln. ISSN 1431-2859
- Senate Committee on Teaching and Learning: *Teaching Assessment & Evaluation*. York University, 2002. Dostupné z: <http://www.yorku.ca/univsec/senate/committees/scotl/tevguide.pdf>
- *Socialistická škola*. Ročník VI, 1965-66. Praha: SPN, listopad 1965
- *Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme*. Council for Cultural Co-operation, Olomouc 2002. 1. české vydání. Český překlad: Ivanová, J., Lenochová, A., Linková, J., Šimácková, Š., Olomouc: Univerzita Palackého. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/ramcove-vzdelavaci-programy-a-profilova-cast-maturitni-zkousky-1404033965.html> . ISBN 80-244-0404-4
- *Stratégies des réformes éducatives: de la conception à la réalisation*. Council of Europe, 2000. ISBN 92-871-4380-3
- *Teacher Education in the Czech Republic: Evaluating for the Future*. Dostupné z:
<http://www.britishcouncil.org/czechrepublic-education-evaluation-brochure-full-version-eng.pdf>
- *The Cain Project in Engineering and Professional Communication: Giving Students Feedback on Oral Presentations*. Version 1.1. Publikováno 26.6.2008. Dostupné z:
<http://cnx.org/content/m17041/latest/GiveOralfedback.ppt>
- UNICEF: *Education for All?*. The MONEE project Regional Monitoring Report, No. 5. Florence: UNICEF International Child Development Care, 1998. ISBN 88 -85401-38-4

Právní předpisy:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

- vyhláška MŠMT ČR č. 33/2005 Sb., ze dne 13. ledna 2005, o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách
- vyhláška MŠMT ČR č. 47/2005 Sb., ze dne 18. ledna 2005, o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem
- vyhláška MŠMT ČR č. 48/2005 Sb., ze dne 18. ledna 2005, o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- vyhláška MŠMT ČR č. 73/2005 Sb., ze dne 9. února 2005, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- vyhláška MŠMT ČR č. 183/1998 Sb., kterou se stanoví, které další studium, popřípadě výuka se pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění považuje za studium na středních nebo vysokých školách
- vyhláška MŠMT ČR č. 322/2005 Sb., ze dne 1. září 2005, o dalším studiu, popřípadě výuce, které se pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění považují za studium na středních nebo vysokých školách
- vyhláška MŠMT ČR č. 252/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 322/2005 Sb., o dalším studiu, popřípadě výuce, které se pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění považují za studium na středních nebo vysokých školách
- informace MŠMT ČR k výstupnímu hodnocení: č.j. 36048/2005-22, ze dne 2. prosince 2005
- rozhodnutí MŠMT ČR o experimentálním ověřování konání maturitních zkoušek ve třídách gymnázií s výukou vybraných předmětů v cizím jazyce, ve znění Rozhodnutí MŠMT ČR č.j. 32 042/98-23 ze dne 8. března 1999
- rozhodnutí MŠMT, kterým se stanoví Seznam standardizovaných jazykových zkoušek, č.j. 20 583/2005-23, ze dne 28. června 2005
- rozhodnutí MŠMT, kterým se stanoví Seznam standardizovaných jazykových zkoušek, č.j. 10 877/2006-23, ze dne 29. května 2006
- rozhodnutí MŠMT, kterým se stanoví Seznam standardizovaných jazykových zkoušek, č.j. 8 428/2007-23, ze dne 29. května 2007
- rozhodnutí MŠMT, kterým se stanoví Seznam standardizovaných jazykových zkoušek, č.j. 10 640/2008-23, ze dne 25. července 2008
- rozhodnutí MŠMT, kterým se stanoví Seznam standardizovaných jazykových zkoušek, č.j. 17 575/2011-23, ze dne 24. srpna 2011
- usnesení vlády č. 410/2000 ze dne 3. července 2000
- usnesení vlády č. 113/2001 ze dne 7. února 2001
- usnesení vlády č. 393/2002 ze dne 17. dubna 2002

Internetové a ostatní zdroje:

- Jílková, J., Sedláčková, L.: *Zjišťování sebehodnocení*. (2010) Nepublikováno
- Müllner, J.: *Prezentace MŠMT ČR*. Konference ATECR, 2005.
- Šetření jako podklad semináře „Hodnocení pro pedagogická centra“. Jílková, J., 2003
- British Council: <http://www.britishcouncil.org>
- City&Guilds: <http://www.cityandguilds.cz/>
- Česká školní inspekce: <http://www.csicr.cz/>
- Eurydice – Network on education systems and policies in Europe: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/>
- Jane and Dave Willis' web site: Task Based Learning – what kind of adventure (The Language Teacher Journal). <http://jalt-publications.org/tlt/files/98/jul/willis.html>
- Middlesex University: <http://www.mdx.ac.uk/>
- MŠMT ČR: <http://www.msmt.cz>, http://aplikace.msmt.cz/htm/lrozhodnutiMSMTcj20583_05.htm
- Ministerstvo vnitra ČR: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/reforma/cizi_jaz/dot_pril.html
- Národní ústav odborného vzdělávání: <http://www.nuov.cz>
- Nová maturita: <http://www.novamaturita.cz>
- Ústav pro informace ve vzdělávání: <http://www.uiv.cz>
- Výzkumný ústav pedagogický: <http://www.vuppraha.cz>

Odborné CV

RNDr. Jana Jílková

Email: jajilkova@gmail.com

VZDĚLÁNÍ:

- 1994 Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, obor anglický jazyk a literatura
1994 Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, učitelství odborných předmětů
1984 Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha, obor biologie

VYBRANÉ KURZY, SPECIALIZACE:

- Výzkum ve vzdělávání - písemné zpracování. European Educational Research Summer School (EERSS): Writing Educational Research. Gothenburg, Švédsko, 2011
- Metodologie výzkumu ve vzdělávání. Educational Research Methodology in the European Context (ERMEC), Turecko, 2011
- Přenos výsledků výzkumu a vývoje do praxe - Transnational Technology Transfer Manager (2010-2011)
- Kurz souběžného osvojování obsahu a jazyka. CLIL across Borders and Boundaries, Knowledge and skills development in using CLIL with David Marsh Trondheim, Finsko, 2009
- Diplomový kurz neurolingvistického programování – practitioner diploma, NILE, Norwich, Velká Británie, 2004
- Evaluace a hodnocení, British Council, 2000-2003
- Etwinning – projekty mezinárodní spolupráce, od 2005 trvá
- specializační kurz „Přenos projektů do praxe - Transitional Skills for ELT (TRANSKELT), ‘Team-building and Network-building’, ‘Funding’, ‘Communication skills’, British Council 2001-2002
- Řízení lidských zdrojů, VB
- LogFrame, Příprava a vedení projektů, MPSV
- ICT – SIPVZ - moduly P, také členka autorského týmu tvořícího modul a školící hodnotitele tohoto modulu
- „Heterogeneous Classes“ – výuka žáků s poruchami učení, včetně DYSLEXIE, Britská rada, 2000-2001
- Dvousemestrální kurz profesního rozvoje vzdělavatelů učitelů, UK Praha, 2000
- Kurz pro metodiky a školitele lektorů, British Council, Kroměříž, 1998
- Místní a regionální rozvoj v kontextu vstupu ČR do Evropské unie, MPSV, British Council, 1997-1998
- Kurz pro školitele a metodiky - Trainer Training Course, Cambridge, Velká Británie, 1997
- Kurz pro uvádějící metodiky a školitele, ÚŘŠ, PedF UK, 1995

a další v oblasti managementu, vzdělávání, ICT, evaluace. Kurzy,školení byly absolvovány u nás i v zahraničí (Belgie,Irsko, Finsko, Norsko, Rakousko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie)

VYBRANÉ STÁŽE

- 13) Přenos výsledků výzkumu a vývoje do praxe - Transnational Technology Transfer Manager, Heriot-Watt University, Edinburgh, Velká Británie, 2011
- 14) Management and Marketing in ELT, London, Velká Británie, 2010
- 15) Marketing in Education, Alphe, London, Velká Británie, 2009
- 16) Mezinárodní spolupráce. eTwinning pro školitele. Oslo, Švédsko, 2008
- 17) Specifické poruchy učení. SEN Department Scarborough, Universita Leeds, Velká Británie: (duben 2006)
- 18) Věda ve vzdělávání - Science in Education, CLIL. Mechelen, Belgie, 2007
- 19) Podpora jazykového vzdělávání, Neil Harris, B.A. (Hons.), Dip RSA, Teacher Trainer and Senior Teacher i/c E-Technologies, Anglolang Academy of English, Scarborough, Velká Británie, 2006

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST, PROJEKTY

- 2011-2011: členka týmu lektorů projektu HOPP - hodnocení písemných prací maturitní zkoušky z cizího jazyka, CERMAT
- 2011: členka týmu Certifikace jazykových zkoušek, CERMAT
- 2009-2011: členka grémia operačního programu Věda a výzkum, CERA
- 2007-2009: národní koordinátor EYE- Životní prostředí pro mladé Evropany, European Schoolnet, Evropská komise
- 2005-2007: Členka řešitelského týmu k vytvoření certifikačního kurzu pro budoucí školitele ICT4ELT, vytvoření teoretických a praktických modulů pro účastníky a vyškolení školitelů ICT ve výuce anglického jazyka v rámci projektu SIPVZ (MŠMT - MUNI Brno)
- 2005-2006: Členka výzkumné skupiny PILOT Z (pilotní projekt RVP/ŠVP) VÚP v Praze. Sledování výuky cizích jazyků na pilotních školách s cílem posoudit vliv zvýšení hodinové dotace, používaných metod a forem výuky na utváření a rozvíjení klíčových kompetencí a na základě toho shromáždit příklady dobré praxe a posílit profesní dovednosti učitelů cizích jazyků zaměřené na utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.
- 2004-2006: Koordinátorka projektu EU Drofolta pro Českou Republiku. Zaměstnatelnost, mobilita
- 2003-2006: Členka lektorského týmu projektu „Integrace žáků romské komunity pomocí výuky angličtiny“, MŠMT, British Council
- 2001-2002: Spoluřešitelka projektu evaluace 'Vzdělávání učitelů v České republice: Hodnocení pro budoucnost, Britská rada
- 2001: Koordinátorka ČR mezinárodního projektu 'Stars'. Využívání Internetu na základní škole ve výuce cizích jazyků, ECML

ČLENSTVÍ V PROFESNÍCH ORGANIZACÍCH

- 1) Členka vedení AMATE (asociace metodiků)
- 2) Regionální koordinátor AUA ČR (asociace učitelů angličtiny ČR)
- 3) Členka IATEFL (mezinárodní asociace učitelů)

DALŠÍ

- 14) Hodnotitelka projektů, zpravodaj, členka grémia projektů ESF, operační programy Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Věda a výzkum
- 15) Členka vládní komise pro vzdělávací projekty, CERA
- 16) Organizace regionálních akcí a konferencí pro pedagogy zaměřené na výuku cizích jazyků (<http://alternativy.pbworks.com>)

KONFERENCE:

Pravidelné prezentace na národních a mezinárodních (Belgie, Maďarsko, Polsko, Rakousko, Rusko, Slovensko, Velká Británie) konferencích a seminářích ATECR, BC, IATEFL, MSATE, MSUA, TEA.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST:

- Jílková, J.: Assessment and Self-evaluation in Language in Sborník z konference IATEFL Brighton 2010. (v tisku)
- Jílková, J.: Alternative ways of education. TEA Newsletter (Asociace učitelů aj v Rakousku), 2005
- Jílková, J. (2003) "In-service teacher education as a life-long learning proces": Evaluating for the future. In Sborník konference ELT Horizons, TUL, 38-4. ISBN 80-239-1621-1
- Jílková, J. (2003) In-service teacher education as a life-long learning proces. In Teacher Education in the Czech Republic: Evaluating for the Future, Monografie, ed. Coleman, H., Griffiths, M. British Council Czech Republic. str. 101-118. ISBN 80-238-9392-0
- Jílková, J.: Supporting children with Specific Learning Difficulties (SpLD) in Czech Schools, Perspectives, British Council 2001
- Proceedings z konference ATECR Hradec Králové, 2006, ČR
- Jílková, J.: TEA Review, Teachers of English in Austria Newsletter, 1/2006
- Jílková, J.: Don't be afraid of electronic partnership, ATECR Newsletter, 3/2005
- Jílková, J.: Alternative ways of education. TEA Newsletter (Asociace učitelů aj v Rakousku), 2005
- Jílková, J.: Potřebuje jazykové vzdělávání podporu? Učitelské listy, 17.6.2004
- Jílková, J. (2003) "In-service teacher education as a life-long learning proces": Evaluating for the future. In Sborník konference ELT Horizons, TUL, 38-4. ISBN 80-239-1621-1
- Jílková, J. (2003) In-service teacher education as a life-long learning proces. In Teacher Education in the Czech Republic: Evaluating for the Future, Monografie, ed. Coleman, H., Griffiths, M. British Council Czech Republic. str. 101-118. ISBN 80-238-9392-0.
- Kolektiv: Evaluace - Hodnocení pro budoucnost, Britská rada, Praha 2003. ISBN 80-239-1274-7
- Jílková, J.: Sborník IV. středoevropské regionální konference FIPLV: Vzdělávání učitelů cizích jazyků na počátku 21. století, Pedagogická fakulta UK Praha 2003/4
- Jílková, J.: Využívání nových technologií ve výuce; Ohlédnutí za 4. ročníkem kutnohorské konference ICT, ATECR Newsletter, 2004 Jílková, J.: Dotazníkové šetření (studie pro PedF UK pedagogický management), 2003-2004

- Jílková, J.: Sborník IV. středoevropské regionální konference FIPLV: Vzdělávání učitelů cizích jazyků na počátku 21. století, Pedagogická fakulta UK Praha 2003/4
- Jílková, J.: Getting Serious about Humour "...only happy teachers can make happy students", ATECR Newsletter, 1/2003
- Jílková, J.: Two-Year Experience with Stars in the Czech Republic Teaching English and French using Webpages, ATECR Newsletter, 1/2003
- Jílková, J.: , Computers in Language Teaching - Opportunities and Pitfalls , ATECR Newsletter, 3/2002
- Jílková, J.: Supporting children with Specific Learning Difficulties (SpLD) in Czech Schools, Perspectives, British Council 2001
- Jílková, J.: The Star Web Project, ATECR Newsletter, 3/2001
- Jílková, J.: The Young Learners Forum, ATECR Newsletter 3/2001
- Jílková, J.: SpLD Awareness Survey, internal investigation, Praha, PedF UK, 2000
- Jílková, J., Tůmová, J.: Specifické poruchy učení a cizí jazyky, Učitelské noviny ročník 103, č. 36, str. 20, Praha, 2000
- Jílková, Jana, Tůmová, Jitka, Where is a Will, There is a Way, Newsletter ATE, Vol. 11, No. 3, Winter 2000, Praha
- Jílková, J.: Poruchy učení v Irsku, UN ročník 102, č. 45, str. 13, Praha, 1999

Publikace on-line:

- *JÍLKOVÁ, Jana. Aspekty výuky cizích jazyků v raném věku. Metodický portál: Články [online]. 15. 03. 2005. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/166/ASPEKTY-VYUKY-CIZICH-JAZYKU-V-RANEM-VEKU.html>>. ISSN 1802-4785.*
- *JÍLKOVÁ, Jana. Písemný a ústní projev. Metodický portál: Články [online]. 09. 05. 2005. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/228/PISEMNY-A-USTNI-PROJEV.html>>. ISSN 1802-4785.*
- *JÍLKOVÁ, Jana. Domluvit se v každodenních situacích. Metodický portál: Články [online]. 09. 05. 2005. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/226/DOMLUVIT-SE-V-KAZDODENNICH-SITUACICH.html>>. ISSN 1802-4785.*
- *JÍLKOVÁ, Jana. Připravujeme vlastní WebQuest aneb zajímavé i užitečné výpravy. Metodický portál: Články [online]. 01. 07. 2008. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/g/2412/PRIPRAVUJEME-VLASTNI-WEBQUEST-ANEB-ZAJIMAVE-I-UZITECNE-VYPRAVY.html>>. ISSN 1802-4785.*
- *JÍLKOVÁ, Jana. Využití podobnosti. Metodický portál: Články [online]. 09. 05. 2005, [cit. 2010-10-10]. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/227/VYUZITI-PODOBNOSTI.html>>. ISSN 1802-4785.*
- *JÍLKOVÁ, Jana. Rozvíjíme klíčové kompetence s medvěďími kamarády. Metodický portál: Články [online]. 01. 02. 2006. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/462/ROZVIJIME-KLICOVE-KOMPETENCE-S-MEDVEDIMI-KAMARADY.html>>.*
- *JÍLKOVÁ, Jana. Písemný a ústní projev. Metodický portál: Články [online]. 09. 05. 2005. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/228/PISEMNY-A-USTNI-PROJEV.html>>.*
- *JÍLKOVÁ, Jana. Vzdělávací strategie a příklad aktivit ke klíčovým kompetencím občanským, sociálním a personálním. Metodický portál: Články [online]. 07. 07.*

2006. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/626/VZDELAVACI-STRATEGIE-A-PRIKLAD-AKTIVIT-KE-KLICOVYM-KOMPETENCIM--OBCANSKYM-SOCIALNIM-A-PERSONALNIM.html/>>.

- JÍLKOVÁ, Jana. Další vzdělávání škoolitelů/vzdělavatelů učitelů. In: *Teacher Education in the Czech Republic: Evaluating for the Future / Vzdělávání učitelů v České republice: Hodnocení pro budoucnost*. BC, Česká republika, 2003. Dostupný z WWW: <http://www.britishcouncil.org/hu/czechrepublic-education-evaluation-brochure-eng-cz_summary.pdf>.
- JÍLKOVÁ, Jana. In-service teacher education as a life-long learning process. In: *Teacher Education in the Czech Republic: Evaluating for the Future*. BC, Česká republika, 2003. Dostupný z WWW: <http://www.britishcouncil.org/hu/czechrepublic-education-evaluation-brochure-eng-cz_summary.pdf>.
- Kolektiv (spoluautorka, autorka kapitol Webquest, ICT4ELT, Websearch, Bloggs): ICT ve výuce anglického jazyka, publikace na internetu - oficiální školící materiál pro školení školitelů volitelného modulu jazyka (MŠMT), <http://www.fi.muni.cz/ICT4ELT/> a <http://archiv.e-gram.cz/index.asp?rp=1&linkid=151331195651&jazyk=cz> (od 10/2005)
- ICT4ELT 3. mezinárodní konference, Gliwice, Poland, 23.-26. června 2005, abstrakt na <http://www.ictconference.gliwice.pl/abstracts.htm>